

CORINA POPA

DESPRE EDUCAȚIE
ȘI DONQUIJOTISME

Însemnări ale devenirii unei vocații

de devenit. Dacă iubiți devenirea nobilă, dăruiți respect, noblețe, iubire și timp. Aș vrea ca secunde mele, adunate cu secunde tale, cu secunde ei și cu secunde lui să dea o viață demnă pentru generațiile care vor urma. Așa cum o fi ea – săracă și umilită, frumoasă, înlăcrimată și năpăstuită, țara asta mai are o șansă, prin educație. Pe harta acestei lumi, îți poți găsi drumul doar datorită oamenilor care o cartografiază, prin marile lecții ale existenței noastre. Dacă iubești educația, rămâi la catedră și fă din ea cele mai frumoase aripi. Dacă nu știi ce cauți în fața copiilor, dacă nu poți fi un mentor, fă din plecarea ta de la catedră o șansă atât pentru tine, cât și pentru elevii tăi.

Cu prețuire,
C.

CUPRINS

5	<i>PREZENTAREA AUTOAREI</i>
8	NEOBIȘNUITUL CEL DE TOATE ZILELE ȘI CARIERA DE PROFESOR, AVOCAT AL SCHIMBĂRILOR POSIBILE ȘI OBLIGATORII ÎNTR-UN SISTEM DE ÎNVĂȚĂMÂNT DEFICITAR
11	O VIZIUNE COMPLEXĂ ASUPRA EDUCAȚIEI
17	CONSTRUIND BINELE
21	CUVÂNT INTRODUCȚIV
23	PROLOG
27	SECȚIUNEA I: EDUCAȚIE ȘI DONQUIJOTISME
29	1. EXERSAREA CAPACITĂȚII DE A SPERA – O TEMĂ PE CARE NICIUN PROFESOR NU TREBUIE SĂ UITE SĂ O DEA

- 32 2. ÎNVĂȚAREA CA ACT ELIBERATOR: 5
TIPURI DE CREATIVITATE CARE POT FI
DEZVOLTATE PRIN EDUCAȚIE
- 35 3. POVESTEA MIRACOLULUI DE A FI
PROFESOR
- 39 4. ATENȚIE LA CUVINTE! CUVÂNTUL-ZID
VERSUS CUVÂNTUL-FEREASTRĂ
- 43 5. EDUCAȚIA SAU RESPONSABILITATEA
MENTORATULUI
- 47 SECȚIUNEA A II-A: REȚINEȚI
ȘI EVITAȚI!
- 49 1. RUȘINEA ȘCOLII
- 53 2. FEMEIA ȘI MAȘINA DE SPĂLAT DIN
CARTEA DE GRAMATICĂ
- 58 3. GOANA DIPLOMELOR DE CARTON.
PORTRETUL-ROBOT AL IMPOSTORULUI
CONTURAT ÎN 5 PAȘI
- 62 4. „NORMAL / ANORMAL“. ȘCOALA SAU
FABRICA DE PROTOTIPURI
- 66 5. RADIOGRAFIE SOCIALĂ. EVITAȚI
MINCIUNA CA RAȚIUNE DE A FI.

- 73 SECȚIUNEA A III-A: 5 SCRISORI ȘI UN
AN DE STRIGĂTE CĂTRE O ROMÂNIE (MAI)
EDUCATĂ
- 75 1. 21.11.2018: SCRISOARE CĂTRE ELEVII
MEI – NU ÎMI AMINTESC NOTELE, DAR ÎMI
AMINTESC NUMELE, VISURILE ȘI
ZÂMBETELE VOASTRE.
- 79 2. 06.07.2019 – SCRISOARE CĂTRE
ARHITECȚII VIITORULUI – ABSOLVENȚII DE
LICEU.
- 84 3. 01.12.2018 – SCRISOARE CĂTRE ȚARA
MEA
- 90 4. 01.10.2019 – SCRISOARE CĂTRE CEI
CARE CRITICĂ FĂRĂ GÂNDIRE CRITICĂ

***NEOBIȘNUITUL CEL DE TOATE
ZILELE ȘI CARIERA DE PROFESOR,
AVOCAT AL SCHIMBĂRILOR
POSIBILE ȘI OBLIGATORII ÎNTR-UN
SISTEM DE ÎNVĂȚĂMÂNT DEFICITAR***

„Prezenta colecție de eseuri reunește gândurile adunate în decursul unui an de activitate profesorală, de activism în educație și propune, într-o structură tripartită, îndemnuri de bune practici pedagogice, o secțiune de eseuri-semnale de alarmă la adresa practicilor educaționale disfuncționale și o secțiune de scrisori ale tânărului profesor către elevii săi.”

Acest paragraf este parte din cuvântul introductiv prin care tânăra gânditoare și cercetătoare rebelă în ale pedagogiei moderne, Corina POPA, invită nu doar la lectură pasivă a însemnărilor eseu despre experiențe și concluzii adunate într-un jurnal „de buzunar”.

Invitația către un neobișnuit de toate zilele este făcută deschis și clar: intrarea în lumea educației trebuie făcută în acest secol 21 cu pași repezi, prin metode și metodologii moderne, care să aibă în centrul clasei elevii, într-un mediu ambient cu caracter, unde emoția descoperirii drumului în viață prin studiu pentru un bine global este dirijată de profesor.

Atunci când acesta, indiferent de vârstă, se auto-evaluează și reconfigurează pentru a putea forma caractere prin dăruire și sprijin, modelul pe care îl aduce în față călătorilor în lumea clasei este vital: un educator modern, așa cum se conturează puternic și clar Corina POPA, trebuie să aibă educația continuă în buzunarul inimii iar rezultatul să fie vizibil în încrederea elevilor că „Se poate!”.

Se poate și să viseze în timp ce învață, să decodifice pagini care le vor forma nu doar capacitatea creatoare, dar și puterea de a se construi, ca parte din generația următoare în care caracterul să devină obligatoriu în evaluarea că specialist, liber să zboare în orice domeniu.

Corina POPA vede miracolul din fiecare educator dornic și capabil să îndepărteze spaima necunoscutului din mintea elevilor pentru care cuvinte scrobite puse

ca niște furci caudine între ei și înțelegere trebuie să dispară.

Profesorul – mentor, profesorul – enciclopedic; profesorul inițiator și susținător de vise; profesorul empatic și sensibil; profesorul curajos și puternic, pentru care verbul „a abdica” nu există. Profesorul care nu discriminează; profesorul care reprezintă o lume, pledând pentru încredere și pentru schimbarea mentalității, pentru o educație globală aliniată la reinventarea noastră că ființe gânditoare.

Acest tip de educator este Corina POPA, care sunt convinsă că nu va renunța niciodată la drumul pe care a pornit. Pentru că ea deja dăruiește cu amândouă mâinile lumina și zborul: pentru elevi și pentru colegi. Deopotrivă.

Prof. Smaranda CAZAN-LIVESCU,
Fulbright Scholar, Atlanta, Georgia, SUA

O VIZIUNE COMPLEXĂ ASUPRA EDUCAȚIEI

Corina Popa este la bază filolog. Absolventă a Școlii Diplomatice din Madrid, aceasta profesează, în prezent, ca cercetător în domeniul neuroștiințelor aplicate educației și limbajului și consilier parlamentar pe probleme de educație. Promotoare a ideii schimbării paradigmei de gândire în procesul educațional, autoarea oferă publicului o diagnoză fină a școlii românești actuale, expunând simptomatologia comportamentelor deviante din și în legătură cu mediul educațional, considerând „Educația” – dezideratul fundamental al reconceptualizării identității noastre naționale.

Volumul de eseuri „Despre educație și donquijotisme. Însemnări ale devenirii unei vocații”, semnat de Corina Popa este cartea pe care o cumperi cel puțin din curiozitatea stârnită de titlul care îți poate bulversa așteptările, dar care te provoacă la lecturare.

Compoziția eseistică denotă rafinament literar, exprimat de autoare cu lejeritatea-i specifică, în a asocia idei, accepții și perspective, fără a le impune ca valori universale și paradigmatic. Lecturarea cărții se dovedește foarte plăcută și, deși are puține pagini, te țintuiește în conținut, apoi te provoacă să revii asupra ei. Inevitabil te duce în analiză și de fiecare dată îți oferă valențe noi.

Ce descoperi în carte, făcând-o „specială”? Structurarea eseistică congruentă dintre viziunea profund introspectă și analitică a compoziției (discursului) și dinamismul conexiunilor conceptuale exprimate de autoare. În cele trei capitole expuse cititorului, Corina trece cameleonice din „haina” cercetătorului neurolingvist, în cea a consilierului experimentat, pentru ca, la final, să îmbrace rolul care-o inspiră cel mai mult, cel de profesor – mentor.

Capitol după capitol, eseurile cărții sunt expuse tripartit, într-o arhitectură discursivă bazată pe valorile promovate, nelimitativ, de scriitoare, ca activist în educație: creativitatea „esență a ființei umane”, speranța „combustibilul evoluției fiecărui om”, curajul, bucuria descoperirii, demnitatea și respectul, libertatea și autenticitatea.

În prima secțiune „Educație și donquijotisme” autoarea ne oferă un decalog al „profesiei care nu poate exista fără vocație” și o „culegere de bune practici” pentru profesorii – mentori, pentru a-i sprijini cu claritate, în delimitarea spațiilor de investigație și de analiză a valorilor din educație, ca demers responsabil.

Autoarea ne animă cu idei și sensuri ale valenței și ale puterii „cuvântului” care „ne ajută să creștem (...) interfața dintre noi și lume, cuvintele se nasc ÎN noi, nu doar DIN noi, cresc odată cu noi și ne ajută să creștem prin ele alți oameni”.

De altfel, scriitoarea revine asupra „puterii transformatoare a limbajului”, la finalul cărții, unde ne invită să conștientizăm această competență vitală, „esența interacțiunilor noastre”.

Eseurile structurate în cea de-a doua parte a cărții constituie fundament justificativ pentru soluția propusă de autoare la finalul primei secțiuni, îndeosebi activiștilor din mediul universitar, formatori – șlefuitori ai vocației pedagogice, „pentru că studenții au nevoie de coechipieri și de mentori, nu de zei”.

Cea de-a doua parte a cărții „Rețineți și evitați!” se dorește a fi o radiografie socială a opozițiilor și a disfuncționalităților din procesul educativ, a conexiunilor

dintre acestea, ca factori generatori de comportament matricial, „o habitudine socială” nesustenabil.

Dovedind o analiză matură a paradigmelor și vechilor dihotomii din educație, autoarea ne propune „o pedagogie a libertății responsabile. Pentru a alege și pentru a TE alege responsabil”, printr-un set de „eseuri-semnale de alarmă” la adresa practicilor educaționale disonante. Secțiunea este dinamică și ne oferă lecții despre stereotipuri, flexibilitate și toleranță și despre nevoia de a evolua fără a compara. Despre standarde impuse și evaluarea reală a diversității în procesul de creație.

În aceste timpuri complicate, cartea ne aduce față în față cu un întreg proces al falsității și al minciunii, „ca impostură, ca aroganță, ca ignorare a legii, ca exhibare a erudiției” creată prin „fabrica de prototipuri” și conturată ca portret al impostorului „titrat” care are „tot ce nu valorează nimic”.

Expunerea viziunii autoarei continuă iar în ultima parte a cărții, aceasta ne vorbește despre proiectele sale de suflet, ca „tânăr profesor” și despre tot ceea ce a încercat să realizeze pentru oameni, prin „5 scrisori și un an de strigăte către o Românie (mai) educată”

Scrisorile sunt adevărate lecții despre paradigma gândirii critice care nu trebuie dezvoltată pe „critică” ci pe construcții logice de contraargumente coerente, respectuoase și dezbrăcate de „aroganța atotștiutorului”. De ce? Pentru a contribui activ la reconstruirea profesorului pe tipare angajante și responsabile, hrănind autentic și sănătos mediul educațional.

„Între a fi și a nu mai fi stă doar o secundă. Între a exista și a fi stăm doar noi, prin lumea pe care o putem construi. Între profesie și vocație în educație, stau destinele unor copii. Și, odată cu destinul lor, un viitor mai bun pentru țara în care trăim.”

Aceste demersuri continue pentru oameni ne-au adus împreună, conectate prin pasiunea numită „educație”. Cum m-a uimit prin această carte? Am descoperit că scrierea Corinei, în acest stil eseistic erudit este cel puțin la fel de valoroasă precum discursul său.

Discursul ei impecabil m-a fascinat mereu. Alături de viziunea ei inovativă. Și puterea cu care își exprimă pasiunea. Și de francheții ei. Și simplitatea cu care își „poartă” cugetul sofisticat și complex. Așa am descoperit bucuria de a mă lăsa fascinată și surprinsă de fiecare nouă experiență trăită împreună, sub